UUTISET

Tukivalvonnasta alkanut piina ei hellitä

Viljelijä tuskastui, kun ei saanut yhteyttä Maaseutuvirastoon, vaikka perinnässä on 33 000 euron tuet. Nyt vietiin ympäristötuet rästien kattamiseksi.

Porvoolainen **Jani Hannula** on perin juurin tyrmistynyt maaseutuhallintoon. Viranomaiset eivät vastaa puheluihin eivätkä sähköposteihin.

”Kun langalle lopulta saa jonkun, hän lupaa selvittää ja palata asiaan. Yhtään soittoa ei ole tullut.”

Hannula ei ole jäänyt aloilleen, vaan on ottanut yhteyttä muun muassa eduskuntaan ja tuottajajärjestöön. Hän lähetti sähköpostia kaikille eduskuntapuolueille. ”Osa noteerasi, osa ei ole reagoinut mitenkään.”

Hannulan mielestä viljelijä jätetään täysin oman onnensa nojaan, vaikka hallinnon pitäisi auttaa. ”En taatusti ole ainoa, joka on kokenut tällaista.”

Hannula tuli vuosi sitten julkisuuteen tukivalvontojen takia. Sateisen syksyn takia sato kärsi pahoin, ja valvonta tulkitsi tuhoja laiminlyönneiksi. Liki 400 hehtaarin viljelijä oli lyömässä hanskat tiskiin.

Nyt eletään taas joulukuun puoliväliä. Viljelyala kutistui kesällä viidesosaan, 75 hehtaariin, joilta korjattiin keskinkertainen sato.

Mutta vuoden 2014 valvontojen piina ei ota loppuakseen.

Hannula kertoo hämmentävää tarinaa siitä, miten hän on joutunut taistelemaan kasvotonta hallintoa vastaan.

Hannula tiesi haastatteluhetkellä vuosi sitten, että häneltä tullaan perimään takaisin ainakin 20 000 euroa tukia. Summa paisui lopulta 33 000 euroon.

Kun lopullinen summa selvisi, hän pyysi valvontaraporttia, jotta saisi tietää, mistä häntä oli sanktioitu. Raportin saaminen kesti lähelle juhannusta.

”Kun sen sain, en voinut kuin nauraa.”

”Minua oli sanktioitu siitä, että olin jättänyt puimatta kohtia, joissa sato oli tuhoutunut ja kasvoi juolavehnää. Samoin peltoja ja suojavyöhykkeitä oli joko niitetty liian pitkälle tai ei tarpeeksi pitkälle, vaikka samanlaisia peltoja oli naapureilla.”

Takaisin perittävä summa oli suuri ja Hannula katsoi tarvitsevansa maksuaikaa. Kesti lähes kolme kuukautta ennen kuin maksuohjelma saatiin ja silloinkin vasta, kun lakimies otti yhteyttä Maaseutuvirastoon (Mavi). Päätös tuli päivässä.

Hannula kertoo yrittäneensä saada yhteyttä Mavin jatkotoimenpideyksikköön kymmeniä kertoja kesän aikana. Puhelut ohjautuivat keskukseen, joka käänsi ne eteenpäin henkilöille, jotka eivät tienneet asiasta mitään. Asiaa luvattiin selvittää ja ottaa yhteyttä. ”Vielä ei ole otettu.”

Muutaman kerran hän sai yhteyden Mavin takaisinperintöjä hoitavaan virkamieheen, mutta asia ei edennyt, sillä maksuohjelmat päättävän henkilön kerrottiin olevan aina lomalla. ”Yritä uudelleen viikon päästä.”

Kun maksuohjelma lopulta tuli, Hannula allekirjoitti sen saman tien ja laittoi paperit postiin. Hän sai myös kuittauksen, että perille oli tullut.

Laskuja ei alkanut kuulua ja Hannula yritti taas yhteyttä Maviin, mutta entinen meno jatkui eikä soittoihin ja sähköposteihin vastattu.

Runsas viikko sitten hän alkoi ihmetellä, kun ympäristötukea ei näkynyt tilillä. Pari päivää aiemmin maaseutusihteeri oli tarkistanut, ettei maksatukselle ollut esteitä.

Usean yrityksen jälkeen hän sai yhteyden, jolloin selvisi, että maksuohjelma oli purettu yksipuolisella päätöksellä, kun Hannula ei ollut hoitanut maksuja. Ympäristötuella oli katettu rästissä olevia takaisinperintöjä.

”Kerroin, etten ollut saanut laskuja.”

Mavista todettiin, että maksuohjelman kääntöpuolella oli tilinumero, jolle summat kuuluu tilittää. ”En sellaista huomannut, kun pikavauhtia lähetin kaikki saamani paperit takaisin Maviin syyskuun alussa”, Hannula toteaa.

Hannula kertoo kysyneensä, miksei häneen otettu yhteyttä, kun maksuja jäi rästiin. Mavin mukaan viljelijälle on kerrottu maksuperusteet ja niiden mukaan toimitaan.

Hannula kertoo joutuneensa hankalaan tilanteeseen, kun liki 13 000 euron ympäristötuki jäi saamatta. ”Pankin ja vuokranantajien kanssa oli sovittu, että hoidan maksut, kun tuki tulee. Ne piti saman tien neuvotella uusiksi.”

VEIKKO NIITTYMAA

Iso viljatila löi hanskat tiskiin tylyksi kokemansa valvonnan takia

Nuoruuden unelma viljelijän ammatista valui tyhjiin.

KARI SALONEN

PORVOO, VANTAA (MT)
Porvoolainen maanviljelijäyrittäjä **Jani Hannula**, 31, kurvaa traktorilla kehäkolmosen varressa olevan huoltoaseman pihaan Vantaalla. Ulkona on vielä pimeää, mutta nuorimies on ahkeroinut yritysten pihojen lumitöissä jo par[illegible]tia. ”Iltaan [illegible]hee, en[illegible]

kuntien ja kaupunkien peltoja, jotka ovat usein hoitamattomia ja joilla hukkakaura rehottaa.

Takaisinperinnässä kymmeniätuhansia euroja
Haastatteluhetkellä takaisinperintöjä ja sanktioita oli tiedossa yli 20 000 euron edestä ja lisää saattaa tulla, sillä lannoitevalvonta oli kesken. ”Papereiden pitäisi olla kunnossa, sillä ne on teetetty ulkopuolisella am[illegible] tilais[illegible]

MT kertoi Jani Hannulan tapauksesta 27. helmikuuta.

Mavi: Puheluihin pyritään vastaamaan nopeasti

Porvoolainen viljelijä kritisoi sitä, ettei hän saanut yhteyttä Maaseutuvirastoon viime kesän ja syksyn aikana. Häneltä karhuttiin 33 000 euron tukia takaisin.

Jatkotoimenpideyksikön johtaja **Riitta Tevaniemi** Maaseutuvirastosta ei voi viranomaisena kommentoida yksittäisen viljelijän asiaa mutta vakuuttaa, että puheluihin ja sähköposteihin pyritään vastaamaan mahdollisimman nopeasti.

”Lomia ja menoja totta kai on, mutta normaali käytäntö on, että kolme perintäkäsittelijää on vastaamassa puheluihin.”

Tevaniemen mukaan yksikkö hoitaa tukien takaisinperintöjä. Jos summat ovat isoja, viljelijät hakevat usein maksuaikaa. Pyyntöihin suhtaudutaan joustavasti, jos se on mahdollista.

> Maksuohjelmat joudutaan tekemään käsin, koska tietokoneohjelma ei taivu niihin.

Tevaniemi toivoo malttia lykkäystä pyytäviltä. ”Maksuohjelmat joudutaan tekemään käsin, koska tietokoneohjelma ei taivu niihin.”

Viljelijä kritisoi myös sitä, ettei hän saanut laskuja, joilla olisi voinut maksaa takaisinperittäviä tukia, eikä häntä muistutettu maksujen viivästymisestä.

Tevaniemen mukaan maksuohjelmaa koskevassa sopimuksessa kerrotaan yksityiskohtaisesti, miten viljelijän tulee toimia.

Tiedot maksupäivistä ja summista sekä tilinumeroista ovat viljelijälle jäävässä sopimuspaperissa.

”Laskuja tai maksumuistutuksia ei lähetetä, vaan luotamme siihen, että viljelijät toimivat sopimuksen mukaisesti. Asia kerrotaan sopimuksessa. Ongelmia ei ole juuri ollut ja viljelijät ovat pitäneet järjestelyä toimivana.”

Jos maksusuunnitelmaa ei ole noudatettu, Maaseutuvirasto purkaa sopimuksen ja rästit peritään maksuun tulevista tuista. ”Tämäkin kerrotaan viljelijälle, kun hän hakee maksuaikaa”, Tevaniemi sanoo.

VEIKKO NIITTYMAA

Nautapalkkiosta kannattaa valittaa

Nautapalkkioiden menetyksestä kannattaa tehdä valitus viranomaisille sen jälkeen, kun on keväällä saanut Maaseutuvirastolta (Mavi) tämän vuoden tukipäätöksen. Valitus kannattaa tehdä ainakin siltä osin, kun menetykset kohdistuvat tammi–syyskuulle, neuvoo ruotsinkielisen tuottajajärjestön SLC:n toiminnanjohtaja **Johan Åberg**.

EU:n komissio antoi tukimenetyksiin johtaneen tulkintansa eläinten rekisteröintivaatimuksesta 28.5. EU:n virallisessa lehdessä se julkaistiin vasta lomien jälkeen elokuussa. Mavi puolestaan tiedotti muutoksesta syyskuussa.

Suomessa viranomaiset kuitenkin ulottivat muutoksen koskemaan takautuvasti koko kalenterivuotta.

”Viljelijöillä ei ole ollut minkäänlaista mahdollisuutta varautua muuttuneeseen tulkintaan ennen kuin siitä tiedotettiin”, Åberg painottaa. ”Siksi tukien menetys takautuvan tulkinnan vuoksi on kohtuuton.”

Helpotus koitui kohtaloksi

Koko soppa lähti Åbergin mukaan liikkeelle, kun ruotsalainen virkamies oli esittänyt komissiolle kysymyksen rekisterisääntöjen tulkinnasta. Komissio antoi sen vuoksi säännöstä tulkinnan, joka oli selvästi tiukempi kuin Suomessa käytössä ollut tulkinta.

Suomessa eläin on tähän asti menettänyt tuen niiltä päiviltä, jotka ilmoitus rekisteriin on myöhästynyt.

Komission uuden tulkinnan – josta jäsenmaa ei voi poiketa – mukaan eläin menettää palkkion kokonaan, jos rekisteröinti on myöhästynyt yhdenkin päivän.

Usean muun jäsenmaan tavoin Suomi kirjelmöi komissiota tulkinnasta. Sen myötä komissio taipui lieventämään tulkintaansa niin, että tuen menettää siltä tukivuodelta, jolloin myöhästymispäiviä on ollut.

Suomi on ainoa tai ainakin yksi harvoista EU-maista, joissa nauta- sekä lammas- ja vuohipalkkiot maksetaan eläinrekisterin perusteella. Muualla on käytössä sama systeemi kuin Suomessa aiemmin: viljelijä ilmoittaa itse eläinten lukumäärän, ja tuki maksetaan sen mukaan, Åberg kertoo.

Odotettu nautapalkkio uhkasi jäädä saamatta kymmenillä nautatiloilla.

Tällöin myöhästynyt ilmoitus aiheuttaa komission kiristyneelläkin tulkinnalla seuraamuksia vain siinä tilanteessa, että tila on joutunut valvontaan.

”Suomen mallissa viranomaisillakin on vaihtoehdot vähissä, kun järjestelmä tulkitsee myöhästyneen eläimen automaattisesti tukikelvottomaksi.”

Rekisteriin perustuvan järjestelmän oli tarkoitus helpottaa tuen hakua, mutta nyt se koituikin viljelijöille kohtalokkaaksi, Åberg pohtii.

Takautuvuutta ei voi hyväksyä

Vaikka koko soppa olikin alun perin komission keittämä, Åberg moittii suomalaisvirkamiehiä tulkinnan laajentamisesta koko kalenterivuodelle.

Normaali voimaantuloaika olisi se päivä, jolloin asia on kerrottu virallisessa lehdessä.

”Objektiivisin perustein jäsenmaa voi valita muunkin voimaantulopäivän.”

JUHANI REKU

JATKAJAT

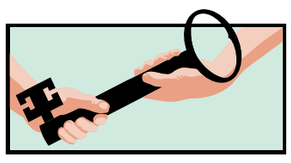

Uusia yrittäjiä

Hakala Antti. Somero. Vehmaanrannan tila. 2.1.2015. Kasvinviljely ja meniläistarhaus.
Hietamies Tomi 39. Luumäki. Koivulan tila. 1.1.2015. Viljanviljely ja koneurakointi.
Hongisto Laura ja **Tuomikoski Joonas** 28 ja 29. Liminka. Hongiston tila. 1.10.2014. Viljan siemenviljelys.
Isokangas Niilo ja **Maritta** 29 ja 32. Utajärvi. Tuovilan tila. 1.9.2015. Maidontuotanto.
Juutinen Tuukka ja **Liisa** 24 ja 25. Vieremä. Rastilan tila. 28.8.2015. Maidontuotanto.
Karila Tero 26. Jyväskylä. Karilanmaan Tila. 1.1.2015. Naudanlihan tuotanto.
Karvonen Juho 31. Tuusniemi. Tiirikan tila. 1.1.2015. Kasvihuoneviljely.
Laaksonen Asko 33. Porvoo. Alastuvan tila. 3.9.2015. Viljanviljely.
Laitinen Janne ja **Ville** 31 ja 33. Kuopio. Soppilammen tila. 23.2.2015. Naudanlihan tuotanto.
Liukkonen Henrik 32. Riihimäki. Siltasuon tila. 29.1.2015. Kasvinviljely.
Niemelä Juho ja **Jaakko** 30 ja 23. Tuusula. Mikkolan tila. 1.1.2015. Maidontuotanto.
Nikula Tomi ja **Mirka** 30 ja 35. Hämeenkoski. Nikulan tila. 7.8.2015. Viljanviljely.
Närvä Janne 35. Kokemäki. Närvän tila. 20.3.2015. Kasvinviljely ja metsätalous.
Saukkonen Jussi ja **Mia** 44 ja 44. Hyvinkää. Kurkisuon tila. 26.6.2015. Viljanviljely.
Taipale Henri. Lemi. Villenmäen tila. 1.1.2015. Kotieläintalous.
Tarkkala Jussi ja **Kulo Hanna** 29 ja 29. Orivesi. Iso-Tarkkalan tila. 1.1.2015. Kasvinviljely.
Vauhkonen Olli-Pekka ja **Riikka** 24 ja 25. Pieksämäki. Anttilan tila. 10.11.2015. Kasvinviljely.
Viitasalo Juho 25. Nousiainen. Räpin tila. 18.2.2015. Kasvinviljely.

Haalarit, peitto & tyyny -setit ja alennus

Tänä vuonna sukupolvenvaihdoksen tekevät tai aloittavat maatalousyrittäjät saavat haalarit.

Saamisen ehtona on, että sukupolvenvaihdos tehdään tai yritystoiminta aloitetaan tänä vuonna ja siitä ilmoitetaan Maaseudun Tulevaisuuden tai Landsbygdens Folkin Uusia yrittäjiä -palstalla. Ilmoitus on maksuton.

Lisäksi ehtona on, että jatkaja tai yrittäjä on MTK:n jäsen. Valtran edustaja ottaa puhelimitse yhteyden ja sopii haalarien toimittamisesta.

Isku lahjoittaa Uusia yrittäjiä -palstalla vuonna 2015 sukupolvenvaihdoksesta ilmoittaville peitto&tyyny-setit (vain jatkajille).

Maataloustuotantoa jatkava pariskunta saa noutaa setit (2 settiä/jatkajapariskunta) mistä tahansa Isku-myymälästä (ei Kuopion eikä Vaasan ”Vepsäläinen Isku” -myymälöistä).

Peitto&tyyny-settejä noutaessa jatkajan on esitettävä MTK:n jäsenkortti, MT:n Uusia yrittäjiä -palstalla ollut ilmoitus ja henkilöllisyystodistus.

Hankkija Oy myöntää vuonna 2015 sukupolvenvaihdoksen tekeville maatalousyrittäjille (MTK:n jäseniä) ja Uusia yrittäjiä -palstalla ilmoittaville 100 euron alennuksen verkkokauppaostokseen. Sukupolvenvaihdoskaupasta ilmoittaneisiin otetaan puhelimitse yhteyttä Hankkijan asiakaspalvelusta.

Lähetä jatkajien tai yrittäjien nimet, mielellään myös iät, osoite, puhelinnumero, tilan nimi, sijaintikunta ja päätuotantosuunnat sekä jatkamisen tai yrittämisen aloituspäivämäärä osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, Jatkajat, PL 440, 00101 Helsinki/sähköposti: *anita.munter@maaseuduntulevaisuus.fi*.

> Sukupolvenvaihdoskaupasta ilmoittaneisiin otetaan yhteyttä Hankkijan asiakaspalvelusta.